

OTÁZKY ZE SVĚTA PRÁCE PRO ŠKOLNÍ ROK 2024/25

Úřad práce

Kde je ve vašem okolí úřad práce? Kdy se tam obrátíte o pomoc? Jaké služby úřady práce nabízejí?

- ✦ Kde se ve vašem okolí nachází úřad práce?
- ✦ Popište služby, které úřad práce nabízí.
- ✦ Vysvětlete pojem rekvalifikace a uveďte, kdo rekvalifikaci platí. Jak vám může při rekvalifikaci pomoci úřad práce?

Vyhledávání zaměstnání

Popište možnosti hledání zaměstnání – kde a jakými způsoby budete hledat zaměstnání?

- ✦ Uveďte možnosti získání informací o volných pracovních místech.
- ✦ Znáte nějaké noviny nebo webové stránky s nabídkou volných míst?
- ✦ Popište úkoly a význam úřadů práce.

Uplatnění v profesi

Kde (ve kterých firmách nebo podnicích) je možné uplatnit vaši profesi? Víte, jaké jsou běžné nástupní podmínky absolventů vašeho oboru do zaměstnání?

- ✦ Uveďte některé konkrétní firmy (podniky) ve vašem okolí nebo v ČR, kde je možné uplatnit vaši profesi.
- ✦ Víte, co jsou zaměstnanecké výhody?
- ✦ Uveďte alespoň tři příklady zaměstnaneckých výhod, které konkrétní podnik/firma svým zaměstnancům nabízí.

Uplatnění mimo profesi

Co byste podnikl/a, kdybyste po škole nenalezl/a uplatnění v oboru a potřeboval/a pracovat?

- ✦ Uveďte příklady prací, které lze vykonávat bez odborného vyučení.
- ✦ Znáte některé firmy, u kterých byste mohli tzv. nekvalifikovanou práci vykonávat?
- ✦ Kterou firmu byste si vybral/a vy sám/sama, a proč?

Strukturovaný profesní životopis

Uveďte svůj zjednodušený strukturovaný životopis.

- ✦ V jakých případech budete strukturovaný životopis využívat?
- ✦ Jak byste strukturovaný životopis zpracoval/a?
- ✦ Ke zpracování strukturovaného životopisu lze využít formuláře - kde je získáte?

Přijímací pohovor

Jak se jako uchazeč o zaměstnání připravíte na přijímací pohovor? Co bude o vás zajímat vašeho případného zaměstnavatele a co byste o zaměstnání ve vybraném podniku měl/a vědět vy?

- ✦ Jaké informace si před pohovorem o zaměstnavateli zjistíte?
- ✦ Co bude při pohovoru o vás případného zaměstnavatele zajímat?
- ✦ Na co byste se měl/a při pohovoru zaměstnavatele zeptat?

Vznik pracovního poměru

Popište postup při uzavírání pracovního poměru. Jaká má zaměstnanec práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru?

- ✦ Vysvětlíte pojmy motivační dopis, nábor, konkurz a přijímací pohovor.
- ✦ O čem musí zaměstnavatel informovat zaměstnance před vznikem pracovního poměru?
- ✦ Může zaměstnanec při uzavírání pracovní smlouvy požadovat její doplnění či pozměnění?

Základy pracovního práva

Vysvětlíte tyto pojmy pracovního práva: zkušební doba, dovolená, pracovní doba, přestávky v práci.

- ✦ Kde najdete informace o zkušební době, k čemu tato doba slouží a jaká je její obvyklá délka?
- ✦ Jaká je minimální roční délka dovolené stanovená zákonem, jaký vliv má nástup do práce v průběhu roku na dovolenou?
- ✦ Jaká je základní délka pracovní doby? Jak dlouho může pracovník podle zákona pracovat bez přestávky, pokud je nezletilý a zletilý? Jaká je nejkratší délka přestávky na jídlo a oddech?

Pracovní smlouva

K čemu slouží pracovní smlouva, kdo ji uzavírá a jaké jsou její povinné náležitosti? Uveďte příklady dalších ujednání, která byste si mohl/a sjednat v pracovní smlouvě.

- ✦ Proč se uzavírá pracovní smlouva? Jakou formou se uzavírá a kdo ji podepisuje?
- ✦ Co vše musí pracovní smlouva povinně obsahovat a co se stane, pokud v ní některá z těchto náležitostí chybí?
- ✦ Co dalšího byste si mohl/a při uzavírání pracovní smlouvy sjednat?

Skončení pracovního poměru

Jakým způsobem může ukončit pracovní poměr zaměstnanec? Jakým způsobem může ukončit pracovní poměr zaměstnavatel?

- ✦ Uveďte nejčastěji používané způsoby ukončení pracovního poměru.
- ✦ Jaké znáte způsoby ukončení pracovního poměru ze strany zaměstnance?
- ✦ Jaké znáte způsoby ukončení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele?

Podpora v nezaměstnanosti

Kdy získáte právo na pobírání podpory v nezaměstnanosti? Kde budete o podporu žádat?

- ✦ Jaké jsou podmínky přiznání podpory v nezaměstnanosti?
- ✦ Kam se obrátíte se žádostí o poskytování této podpory?
- ✦ Kde to v okolí vašeho bydliště je?

Práce konaná mimo pracovní poměr

Jaké znáte způsoby práce konané mimo pracovní poměr? Jaká jsou rizika práce „na černo“?

- ✦ Jaké znáte způsoby práce konané mimo pracovní poměr?
- ✦ Co tyto dohody přináší za výhody a komu?
- ✦ Uveďte rizika práce „na černo“.

Hrubá a čistá mzda

Co víte o mzdě, jaký je rozdíl mezi hrubou a čistou mzdou?

- ✦ Jak zaměstnavatel určí hrubou mzdu zaměstnance?
- ✦ Popište rozdíl mezi mzdou hrubou a čistou.
- ✦ Stručně charakterizujte tři základní odvody ze mzdy.

Sociální a zdravotní pojištění (SZP)

Jaká je podstata sociálního a zdravotního pojištění, k čemu jsou určena? Jaký je mezi nimi rozdíl? Kdo všechno se na jejich platbě podílí?

- ✦ Kdo sociální a zdravotní pojištění platí?
- ✦ Komu se odvádí sociální pojištění a proč?
- ✦ Komu se odvádí zdravotní pojištění a proč?

Daně

Proč se odvádějí daně? Vysvětlete hlavní funkce daní v České republice.

- ✦ Popište důvody výběru daní.
- ✦ Vysvětlete pojem státní rozpočet a uveďte, jak jej ovlivňují daně.
- ✦ Uveďte příklady daní vybíraných v ČR.

Přímé a nepřímé daně

Jaký je rozdíl mezi daněmi přímými a nepřímými? Uveďte příklady z obou skupin.

- ✦ Vysvětlete rozdíl mezi daní přímou a nepřímou.
- ✦ Vyberte si jednu z přímých daní a stručně ji popište.
- ✦ Vyberte si jednu z nepřímých daní a stručně ji popište.

Podnikání v oboru, živnost

Lze ve vašem oboru samostatně podnikat? Jaké jsou základní podmínky pro podnikání dle živnostenského zákona?

- ✦ Vysvětlete možnosti podnikání v ČR.
- ✦ Vysvětlete všeobecné podmínky pro získání živnostenského oprávnění.
- ✦ Uveďte, jak se dělí živnost podle vzniku živnostenského oprávnění.

Finanční úřad

Čím se zabývá finanční úřad? Ve kterých případech s ním přijdete do kontaktu ve svém pracovním a osobním životě?

- ✦ Vysvětlete náplň práce finančních úřadů.
- ✦ Uveďte, kdy a proč se podnikatelé na finanční úřad obracejí. Co je daňové přiznání? ✦
Uveďte příklady situací, kdy musíte jednat s finančním úřadem v osobním životě.

Rodinný rozpočet

Jaké jsou běžné nejdůležitější výdaje domácnosti? Sestavte jednoduchý rodinný rozpočet?

- ✦ Vyjmenujte nejčastější příjmy a výdaje domácnosti.

- ✦ Co je operativní a dlouhodobá finanční rezerva? ✦ Proč by tyto rezervy rodina měla vytvářet?

Spotřebitelské úvěry

V jakých případech je vhodné žádat o poskytnutí půjčky/úvěru? K čemu byste využil/a spotřebitelský úvěr? Uveďte příklady institucí, které poskytují půjčky/úvěry.

- ✦ Kdy je rozumné žádat o spotřebitelský úvěr?
- ✦ Popište jednu z forem spotřebitelského úvěru – „kreditní karta“ a vysvětlete její bezpečné používání.
- ✦ Uveďte instituce, které poskytují spotřebitelské úvěry.

Hypoteční úvěry

Co je hypoteční úvěr? K čemu byste jej využil/a?

- ✦ Na co byste využil/a hypoteční úvěr?
- ✦ Čím je podmíněno získání hypotečního úvěru? ✦ Jaké je hlavní riziko hypotečního úvěru?

Bankovní služby

Jaké znáte bankovní služby? Jsou při uzavírání kupní či úvěrové smlouvy důležité všeobecné obchodní podmínky? Jaké nebezpečí plyne ze života „na dluh“?

- ✦ Uveďte příklady bankovních služeb.
- ✦ Co jsou všeobecné obchodní podmínky a kde je získáte? Jsou při uzavírání kupní či úvěrové smlouvy důležité? Proč?
- ✦ Jaké nebezpečí plyne ze života „na dluh“?

Hotovostní a bezhotovostní platby

Vyjádřete rozdíl mezi platbou v hotovosti a bezhotovostním platebním stykem. Vysvětlete rozdíl mezi debetní a kreditní platební kartou; formy ovládání bankovního účtu „na dálku“.

- ✦ Popište rozdíl mezi hotovostní platbou a bezhotovostním platebním stykem.
- ✦ Jaký je rozdíl mezi debetní a kreditní platební kartou? Jak lze využívat platební karty?
- ✦ Uveďte možnosti, jak lze ovládat bankovní účet „na dálku“.

Exekuce a osobní bankrot

Co je soudní platební rozkaz a kdy jej můžete obdržet? Jak byste řešil/a situaci, kdyby vám hrozila exekuce? Vysvětlete podstatu osobního bankrotu.

- ✦ Kdy můžete obdržet soudní platební rozkaz a co to pro vás znamená?
- ✦ Vysvětlete pojem exekuce a uveďte, kde jsou stanovena práva a povinnosti exekutora a povinného. Uveďte příklady věcí, které vám exekutor nesmí zabavit a proč.
- ✦ Uveďte, co je osobní bankrot a jaké podmínky musí dlužník splnit, aby mu byl osobní bankrot povolen.

Pojištění majetku a osob

Proč je důležité pojištění majetku a osob? Jaká majetková pojištění a pojištění osob znáte?

- ✦ Vysvětlete účel pojištění.
- ✦ Vyjmenujte a popište typy majetkových pojištění.

- ✦ Vyjmenujte pojištění, která řadíme mezi pojištění osob.

BOZP

Proč je důležité dodržovat předpisy BOZP? Uvedte na příkladu ve vašem oboru, jaké předpisy musí zaměstnanec dodržovat, jak se může bránit v případě, že je nedodržuje zaměstnavatel. Co může zaměstnanec očekávat, pokud je nedodrží sám?

- ✦ Vysvětlete pojem BOZP.
- ✦ Vyjmenujte základní povinnosti zaměstnavatele v oblasti BOZP.
- ✦ Vyjmenujte základní povinnosti zaměstnance v oblasti BOZP. Co se může stát, pokud tyto povinnosti neplní?

Pracovní úrazy

Jaká práva má zaměstnanec při pracovním úrazu? Kdy nemůže tato práva uplatňovat?

- ✦ Jaká práva má zaměstnanec při pracovním úrazu?
- ✦ K čemu slouží kniha úrazů a protokol o úrazu?
- ✦ V jaké výši ručí zaměstnanec za škody způsobené zaměstnavateli a) pod vlivem alkoholu, b) zapříčiněné nedbalostí?

Příkaz k úhradě

Vysvětlete možnosti bezhotovostního platebního styku.

- ✦ Vysvětlete výhody bezhotovostního platebního styku.
- ✦ Vyjmenujte náležitosti příkazu k úhradě.
- ✦ Popište typy příkazů k úhradě (jednorázový, trvalý) a příkaz k inkasu.

Ochrana spotřebitele

Vysvětlete pojem ochrana spotřebitele. Jak byste postupoval/a při reklamaci zboží?

- ✦ Uvedte na několika příkladech, jak Česká obchodní inspekce chrání spotřebitele.
- ✦ Vysvětlete, co je záruční lhůta.
- ✦ Jaké způsoby vyřízení reklamace zboží znáte?

Vzdělávání v oboru

Uvedte příklad oboru a odborné školy, ve které byste se mohl/a dále profesně vzdělávat.

- ✦ Uvedte příklady oborů, ve kterých byste si mohl/a zvýšit vaši odbornou kvalifikaci.
- ✦ Znáte nějaké školy, které tyto obory nabízejí? Víte, jaké jsou jejich požadavky na uchazeče o studium?
- ✦ Stručně popište, jak byste při zájmu o studium postupoval/a.